

İSTİĞFAR

İçindekiler Tablosu

İSTİĞFAR	1
Kelime Manası	1
Kuran-I Kerimde Tövbe Ve İstiğfar Edenler Methediliyor.	2
İstiğfar Etmeme Helak Sebebidir	2
Hazreti Hud Aleyhisselam Kavmine Şunları Söylüyor:	3
Hazreti Şuayb (A.S) Kavmine Şunları Söylemiş:	3
Hazreti Nuh Aleyhisselam Kavmine Şunları Söylemiş:	4
Efendimiz (s.a.s)'in İstiğfarı	4
İstiğfarın Belli Bir Vakti Var Mıdır?.....	6

Kelime Manası

İstiğfar, kelime manası itibariyle; **Allah'tan bağışlanmayı istemektir.**

Her günahattan dolayı Cehenneme yuvarlanıyormuşçasına nedamet ve ızdırıp duyma mü'min bir gönlün şiarıdır. Günahattan müteessir olmayan bir kalb ise ölü sayılır. Günaha karşı tepki vermeyen ve hatalardan rahatsızlık duymayan bir gönül, cansız bir bünye gibidir. Üstad Hazretleri “İstiğfar meyelân-ı şerrin kökünü keser, dua meyelân-ı hayra kuvvet verir” diyerek bu meselenin önemini vurgulamaktadır.

Efendimiz (s.a.s), Ramazan gibi -Kendi beyanlarıyla- “Mübarek bir mevsim”e ulaşınca kullukta daha bir derinleşiyor, evrad u ezkarına bir başka yönelişle yöneliyordu. O'nun her zaman muktezayı hale uygun okuduğu duaları olduğu gibi Ramazan'a hususi duaları, teşbih-u takdisleri, hamd ve şükürleri de vardı.

Bir misal: “Ramazan'da dört hususa dikkat edin ve bunları çoğaltın. İki hasletten Allah razı olur. İki haslete de sizlerin ihtiyacınız çoktur, onlara müstağni kalamazsınız. Allah'ın razı olduğu iki hasletten biri; -lâilâhe illallah- diyerek şehadet getirmek, diğeri ise; Allah'a **istiğfarda** bulunmaktır. Sizlerin müstağni olamayacağınız iki hasletten biri, cenneti istemek, diğeri ise; cehennemden Allah'a sığınmaktır.”¹

¹) Beyhaki Şuab-ul-İman 2. Cilt, s. 223-224, H.No: 3336

Kuran-I Kerimde Tövbe Ve İstiğfar Edenler Methodiliyor.

وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرِ اللَّهُ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ وَلَمْ يُصِرُّوا عَلَىٰ مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ

“Onlar, bir kötülük yaptıkları veya kendilerine zulmettikleri zaman, Allah’ı hatırlayıp günahlarından dolayı hemen tövbe istiğfâr ederler. Zaten günahları Allah’tan başka kim bağışlayabilir ki! Bir de onlar işledikleri gûnahta bile bile ısrar etmezler” *Âl-i İmrân sûresi (3), 135*

Bir başka ayet-i kerimede ise şöyle buyurulmaktadır:

وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ

“Sen onların içinde oldukça Allah, onlara azâb etmez. Onlar tövbe ve istiğfâr ederken de Allah onlara azâb etmez.” *Enfâl sûresi (8), 33*

Efendimiz (s.a.s) istiğfar kahramanları için şunları söylemektedir:

«مَنْ لَزِمَ الْاِسْتِغْفَارَ، جَعَلَ اللَّهُ لَهُ مِنْ كُلِّ ضَيْقٍ مَخْرَجًا، وَمِنْ كُلِّ هَمٍّ فَرَجًا، وَرَزَقَهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ»

İbni Abbâs *radiyallahu anhumâ*’dan rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: “Bir kimse istiğfârı dilinden düşürmezse, Allah Teâlâ ona her darlıktan bir çıkış, her üzüntüden bir kurtuluş yolu gösterir ve ona beklemediği yerden rızık verir.” Ebû Dâvûd, Vitir 26. Ayrıca bk. İbni Mâce, Edeb 57

İstiğfar Etmeme Helak Sebebidir

Kuran-ı Kerim’e baktığımızda istiğfar çok tavsiye edilmektedir. Helak edilen kavimlere peygamberleri vasıtasıyla ilk yapılması istenilen şeylerden biri de istiğfardır. Hud suresinde bunun birçok örneğini görmek mümkün.

Sure ilk ibadet, istiğfar sonra da tevbe emriyle başlıyor. Bu gerçekten düşündürücüdür.

{وَأَنْ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تَوْبُوا إِلَيْهِ يَتَّبِعْكُمْ مَتَاعًا حَسَنًا إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَيُؤْتِ كُلَّ ذِي فَضْلٍ فَضْلَهُ وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ كَبِيرٍ}

(...) **Rabbinizden mağfiret dileyin.** Sonra O'na tövbe edin! O'na dönün ki belirlenmiş bir ömür süresinin sonuna kadar sizi nimetleriyle yaşatsın ve faziletli bir hayat sürenlere, lütuf ve fazlından mükâfatlarını versin... *Hud: 3.*

Bu genel emirlerden sonra sure içerisinde geçen birçok kavme peygamberleri tarafından bu emir tekrarlanmış fakat bu emri yerine getirmediğinden dolayı helak edilmişlerdir.

Hazreti Hud Aleyhisselam Kavmine Şunları Söylüyor:

{ وَيَا قَوْمِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَى قُوَّتِكُمْ وَلَا تَتَوَلَّوْا مَجْرِمِينَ }

“Ey halkım! **Haydi Rabbinizden af dileyin, sonra ona tövbe edin,** O'na dönün ki gökten size bol bol yağmur göndersin, gücünüze güç katsın, n'olur, yüz çevirip suçlu duruma düşmeyin!” *Hud; 52.*

Hazreti Salih aleyhisselam ise kavmine şunları söylemekte:

{ وَإِلَى ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ هُوَ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا فَاسْتَغْفِرُوهُ ثُمَّ تَوَبُوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي قَرِيبٌ مُجِيبٌ }

Semûd halkına da kardeşleri Salih'i elçi olarak gönderdik. “Ey benim halkım!” dedi, “Yalnız Allah'a ibadet edin, çünkü sizin O'ndan başka ilahınız yoktur! Sizi topraktan yetiştirip yaratan, sizi orada yaşatan O'dur. O halde O'ndan mağfiret dileyin, yine O'na dönün, tövbe edin. Çünkü Rabbim kullarına çok yakın ve onların tövbe ve dualarını kabul edendir.” *Hud; 61.*

Hazreti Şuayb (A.S) Kavmine Şunları Söylemiş:

{ وَيَا قَوْمِ لَا يَجْرِمَنَّكُمْ شِقَاقِي أَنْ يُصِيبَكُمْ مِثْلَ مَا أَصَابَ قَوْمَ نُوحٍ أَوْ قَوْمَ هُودٍ أَوْ قَوْمَ صَالِحٍ وَمَا قَوْمَ لُوطٍ مِنْكُمْ بِبَعِيدٍ } { وَاسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تَوَبُوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي رَحِيمٌ وَدُودٌ }

Ey halkım! Bana muhalif olmanız sakın sizi Nuh halkının, yahut Hûd halkının, veyahut Semûd halkının başına gelen felaketler gibi bir musîbete uğratmasın. Lût halkı ise zaman ve mekân bakımından zaten uzağınızda değil, bari onların başına gelen felaketten ibret alın! *Hud; 89.*

Rabbinizden af ve mağfiret dileyin, sonra günahlarınızdan tövbe edip O'na sığının! O sizi affeder ve korur. Çünkü Rabbim rahimdir, veduddur” (pek merhametlidir, kullarını çok sever). *Hud; 90.*

Hazreti Nuh Aleyhisselam Kavmine Şunları Söylemiş:

{فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا} {يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا} {وَيُمِدُّكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلُ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلُ لَكُمْ أَنْهَارًا}

Dedim ki onlara: “Rabbinizden af dileyiniz. Zira o gaffardır.” (affi geniştir) *Nuh suresi; 10.*

Mağfıret dileyin ki üzerinize bol bol yağmur indirsin. *Nuh suresi; 11.*

“Size mal ve evlad ihsan buyursun, size bahçeler, ırmaklar, su kanalları nasib etsin.” *Nuh suresi; 12.*

Hz. Ömer (r.a.) kıtlık sebebiyle yağmur duasına çıktığında istiğfar etmekle yetinince, etraftan: “Yağmur için dua etmediniz?” diye sorulunca: “Ben, semanın yağmur gelen kapılarına vurdum” buyurmuş, sonra da bu âyeti okumuştur.

Hasan el-Basrî'nin meclisinde bir şahıs kuraklıktan şikâyet etti. O da: “İstiğfar et!” dedi. Başka biri malî sıkıntılardan, bir diğeri çocuğunun olmadığından, birisi arazisinin verimsizliğinden dertlenince, onlara da aynı şeyi söyledi. Etrafindakiler bunu garipsevince o, bu âyeti okudu. Ayetlerde de görüldüğü üzere istiğfar çok önemlidir ve asla aksatılmamalıdır.

Efendimiz (s.a.s)'in İstiğfarı

Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem de istiğfara çok önem vermiş ve şunları tavsiye etmiştir « وَاللَّهِ إِنِّي لَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ ، وَأَتُوبُ إِلَيْهِ ، فِي الْيَوْمِ ، أَكْثَرَ مِنْ سَبْعِينَ مَرَّةً »

Ebû Hüreyre *radıyallahu anh*, Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'i şöyle buyururken işittiğini söylemiştir: “**Vallahi ben günde yetmiş defadan fazla Allah'dan beni bağışlamasını diler, tövbe ederim.**” Buhârî, Daavât 3. Ayrıca bk. Tirmizî, Tefsîru sûre (47) İbni Mâce, Edeb 57

« يَا أَيُّهَا النَّاسُ تَوَبُوا إِلَى اللَّهِ وَاسْتَغْفِرُوهُ فَإِنِّي أَتُوبُ فِي الْيَوْمِ مِائَةَ مَرَّةٍ » رواه مسلم .

Egarr İbni Yesâr el-Müzenî *radıyallahu anh*'den rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: “**Ey insanlar! Allah'a tövbe edip ondan af dileyiniz. Zira ben ona günde yüz defa tövbe ederim.**” Müslim, Zikir 42. Ayrıca Ebû Dâvûd, Vitir 26; İbni Mâce, Edeb 57

« رَبِّ اغْفِرْ لِي ، وَتُبْ عَلَيَّ إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ »

İbni Ömer *radıyallahu anhümâ* şöyle dedi: Biz Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in bir yerde yüz defa: “**Rabbiğfir lî ve tûb aleyye inneke ente't-tevvâbü'r-rahîm: Allahım! Beni bağışla ve tövbemi kabul eyle. Çünkü sen tövbeleri çok kabul eden ve çok merhamet edensin**” dediğini sayardık. Ebû Dâvûd, Vitir 26; Tirmizî, Daavât 39.

« سِيدِ الْاِسْتِغْفَارِ اَنْ يَقُولَ الْعَبْدُ : اَللّٰهُمَّ اَنْتَ رَبِّيْ ، لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ خَلَقْتَنِيْ وَاَنَا عَبْدُكَ ، وَاَنَا عَلٰى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ ، اَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ ، اَبُوْءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ ، وَاَبُوْءُ بِذَنْبِيْ فَاغْفِرْ لِيْ ، فَاِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوْبَ اِلَّا اَنْتَ . مِنْ قَالَهَا مِنَ النَّهَارِ مُوقِنًا بِهَا ، فَمَاتَ مِنْ يَوْمِهِ قَبْلَ اَنْ يَمْسِيَ ، فَهُوَ مِنْ اَهْلِ الْجَنَّةِ ، وَمَنْ قَالَهَا مِنَ اللَّيْلِ وَهُوَ مُوقِنٌ بِهَا فَمَاتَ قَبْلَ اَنْ يَصْبِحَ ، فَهُوَ مِنْ اَهْلِ الْجَنَّةِ » رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

Şeddâd İbni Evs *radiyallahu anh'*den rivayet edildiğine göre Resûl-i Ekrem *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

“İstiğfârın en üstünü kulun şöyle demesidir: *Allâhümme ente rabbî, lâ ilâhe illâ ente, halaktenî ve ene ‘abdüke, ve ene ‘alâ ‘ahdike ve va‘dike m’esteta’tü. Eüzü bike min şerri mâ sana’tü, ebûü leke bi-ni‘metike ‘aleyye, ve ebûü bi-zenbî, fağfir lî fe-innehû lâ yağfirü’z-zünûbe illâ ente: Allahım! Sen benim Rabbimsin. İbadete lâıyk senden başka tanrı yoktur. Beni sen yarattın. Ben senin kulunum. Ezelde sana verdiğim sözümde ve vaadimde hâlâ gücüm yettiğince durmaktayım. İşlediğim kusurların şerrinden sana sığınırım. Bana lutfettiğin nimetleri yüce huzurunda minnetle anar, günahımı itiraf ederim. Beni affet; şüphe yok ki günahları senden başka affedecek yoktur.”*

Resûl-i Ekrem sözüne şöyle devam etti: “Her kim, bu seyyidü’l-istiğfârı sevabına ve faziletine bütün kalbiyle inanarak gündüz okur da o gün akşam olmadan ölürse cennetlik olur. Yine her kim, sevabına ve faziletine gönülden inanarak gece okur da sabah olmadan ölürse cennetlik olur.” Buhârî, Daavât 2, 16. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Edeb 100-101; Tirmizî, Daavât 15; Nesâî, İstiâze 57

Peygamber Efendimiz’in hayatının büyük bir kısmına, gecesine ve gündüzüne birden şahit olan ve sahabenin en ileri gelenlerinden Hz. Aişe validemizin bize haber verdiğine göre Efendiler Efendisi uyandığında bu duaları hiç ihmal etmez; uyandığında şöyle derdi:

« لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ ، سُبْحَانَكَ ، اَللّٰهُمَّ اَسْتَغْفِرُكَ لِدَنْبِيْ ، وَاَسْأَلُكَ رَحْمَتَكَ ، اَللّٰهُمَّ زِدْنِيْ عِلْمًا ، وَلَا تَرْغُ قَلْبِيْ بَعْدَ اِذْ هَدَيْتَنِيْ ، وَهَبْ لِيْ مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً ، اِنَّكَ اَنْتَ الْوَهَّابُ

‘Senden başka ilah yoktur. Senin ortağın da bulunmaz. Seni (Sana yakışmayacak her şeyden) tenzih ederim. Allahım, günahımı bağışlamamı diler ve rahmetini dilenirim. Allahım, ilmimi artır ve bana hidayet verdikten sonra kalbimi kaydırma; katından bana rahmet lütfet; şüphesiz ki Sen, çok lütufkârsın.’ (*Sünen-i Ebî Davud, Kitabü'l-Edeb, 4402*)

Ebu Hureyre (r.a)'ın bu tesbihi günde 12.000 defa okuduğu rivayet edilmekte. Kendisine bu çok değil mi? Diye sorulduğunda: 'Hayır fazla değil, günahlarım sayısınca söylüyorum' demiştir. İhtimal, hayalinden geçen şeylerden dahi bağışlanma diliyordu. 'Şimdi o böyle yapıyorsa, bizler günde 33.000 defa söylesek yine de az sayılır.' (M. F. G)

İstiğfarın Belli Bir Vakti Var Mıdır?

İstiğfar her vakit söylenebileceği gibi Kuran-ı Kerimin bize tavsiye ettiği vakit seher vaktidir.

{الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّنا آَمَنَّا فَأَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ} {الصَّابِرِينَ وَالصَّادِقِينَ
وَالْقَانِتِينَ وَالْمُنْفِقِينَ وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ}

'O müttakiler: "Ey bizim kerim Rabbimiz, biz iman ettik, günahlarımızı bağışla ve bizi cehennem azabından koru!" diye yalvarırlar.' *Ali İmran 16*

'Onlar sabırlı, imanlarında sadık ve samimî, Allah'ın huzurunda itaatla divan duran, mallarını hayırda harcayan, seher vakitlerinde Allah'tan af dileyen müminlerdir.' *Ali İmran 17*

{كَانُوا قَلِيلًا مِنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ} {وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ}

'Geceleri az uyurlardı. Seher vakitleri istiğfar ederlerdi.' *Zariyat 17-18.* (Seher vakti imsak vaktinden evvelki vakitlerdir.)

Kur'an-ı Kerîm sabah ve akşam vakitlerinde Allah'ı zikretme üzerinde ayrıca durur. Sabah ve akşam vakitlerinde dua etmek adeta bütün günü dua ile geçirmek niyetinin tasdikçisi ve Cenab-ı Allah'tan bütün gün (ve gece) boyunca hıfz u inayet talebinin dilekçesi gibidir.

Birkaç ayet-i kerîme de bu hususa misal verelim:

"Kendi kendine, yalvararak ve ürpererek, yüksek olmayan bir sesle sabah akşam Rabbini an ve gafillerden olma." (*Araf, 7/205*);

"Sen, onların söylediklerine sabret. Güneşin doğmasından önce de batmasından önce de Rabbini medh ile tesbih et; gecenin bir kısım saatleri ile gündüzün iki ucunda da tesbih et ki, Allah'ın hoşnutluğuna nâil olasın." (*Taha, 20/130*);

"(Bu kandil) birtakım evlerdedir ki, Allah (o evlerin) yücelmesine ve içlerinde isminin anılmasına izin vermiştir. Orada sabah akşam O'nu (öyle kimseler) tesbih eder ki; onlar ne ticaret ne de alış-verişin kendilerini Allah'ı anmaktan alıkoyamadığı

insanlardır. "Onlar, kalblerin ve gözlerin allak bullak olduğu bir günden korkarlar" (Nur, 18/36,37);

"Şimdi sen sabret. Çünkü Allah'ın va'di gerçektir. Günahının bağışlanmasını iste. Akşam-sabah Rabbini hamd ile tesbih et" (Mümin, 24/55)

اللَّهُمَّ إِنَّكَ عَفْوٌ كَرِيمٌ تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنَّا، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ *
اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا، يَا غَفَّارُ، يَا سَتَّارُ، اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا كُلَّهَا، وَاسْتِرْ عَيْبُونَا كُلَّهَا

“Ya Erhamerrahimîn! Ey Allahım! şüphesiz Sen affedicisin affetmeyi seversin, bizi affeyle. İkramların, ihsanların sınırsızdır, bizi yarlığa, merhamet buyur.

Ey Gaffâr, ey Settâr, günahlarımızın tamamını mağfiret buyur; bütün ayıplarımızı ört.”

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَنَا وَلِمَنْ عَيْرَنَا اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَنَا وَلِمَنْ اغْتَبَنَا

“Allah’ım, bizi ve kendilerine hata nisbet ettiklerimizi/gıybet ettiklerimizi, ayıpladıklarımızı hepsini/herkesi mağfiret buyur!”

وَصَلِّ وَسَلِّمْ اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَاسْتَغْفَرُوا وَتَابُوا وَأَصْلَحُوا إِنَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ
عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ